

‘Ouderen verdienen topzorg’

In de ogen van velen is een verpleeghuis het eindstation voor zieke ouderen. Waar niet veel meer voor ze gedaan kan worden. Onterecht. Met evidence-based zorg is de situatie voor ouderen wel degelijk te verbeteren. Om dit te realiseren, werkt het Radboud – in het UKON (Universitair Kennisnetwerk Ouderenzorg Nijmegen) – samen met dertien organisaties voor ouderenzorg.

GIJS MUNNICH'S

‘Internationaal wordt er slechts beperkt onderzoek gedaan naar ouderen in verpleeg- en verzorgingshuizen’, zegt prof. dr. Raymond Koopmans, hoogleraar Oudergeneeskunde. ‘Zo is onderzoek naar ouderen met lichamelijke problemen, bijvoorbeeld na een beroerte, in combinatie met psychiatrische problematiek vrijwel afwezig in de literatuur. Hetzelfde geldt voor onderzoek naar mensen met de ziekte van Huntington of MS. Of neem het onderzoek naar dementie bij mensen jonger dan 65. Daarover verschijnen nu pas de eerste publicaties uit Nijmegen en Maastricht. Verpleeghuizen zijn in de ogen van velen het eindstation, waar weinig voor de mensen gedaan kan worden. Een grote misvatting. Door onderzoek te doen naar de complexe problemen van deze patiënten, kunnen we proberen de achteruitgang bij ze af te remmen en de kwaliteit van leven en zorg te verbeteren.’

Ouderen verdienen topzorg. Daarom werken in het Universitair Kennisnetwerk Ouderenzorg Nijmegen (UKON) dertien organisaties voor verpleging, verzorging en thuiszorg samen met het Radboud om de zorg aan ouderen te verbeteren. Via dit kennisnetwerk wordt

Raymond Koopmans, hoogleraar Oudergeneeskunde, samen met een oudere patiënt in een verpleeghuis dat in het UKON samenwerkt met het Radboud.

Foto: Flip Franssen

onderzoek gedaan in de centra (bijvoorbeeld naar mensen met dementie op jonge leeftijd, ouderen met parkinson en depressie bij ouderen) en worden “best practices” uitgewisseld. Wetenschappelijk onderzoek wordt vertaald naar praktische programma’s om de deskundigheid van professionals en de kwaliteit van zorg te vergroten. Daarnaast verzorgen de centra onder meer de opleiding tot specialist Oudergeneeskunde en het coschap ouderenzorg.

Een van de “best practice”-zorgprogramma’s is “Doen bij depressie”. ‘Er is in verpleeghuizen onderdiagnostiek van depressie’, vertelt Adrie de Laat, manager behandeling en begeleiding bij De Riethorst Stroomland in Geertruidenberg, een van de UKON-centra. ‘Het is lastig om depressie te diagnosticeren als iemand meervoudige problemen heeft. Door dit programma kunnen we depressie beter signaleren, therapie inzetten, ouderen laten meedoen aan activiteitenprogramma’s en medewerkers instrueren hoe ze om kunnen gaan met deze cliënten.’

Probleemgedrag bij dementie

Ook onderzoeken diverse centra probleemgedrag bij dementie. ‘Geheugenverlies is vaak niet het grootste probleem bij dementie’, aldus Koopmans. ‘De bijkomende neuropsychiatrische symptomen – zoals agressiviteit, achterdocht of agitatie – vormen de grootste belasting voor de patiënt en zijn omgeving. Door onderzoek kun je meer zicht krijgen op deze problemen en de

zorg er beter op afstemmen.’

Archipel in Eindhoven is ook een van de UKON-partners. ‘Door de samenwerking met het UMC kunnen we onderzoek verrichten binnen deelpopulaties, bijvoorbeeld naar dementie bij relatief jonge mensen’, vertelt directeur Monique Hertogs. ‘Daarnaast wisselen we via het UKON uit hoe we de zorg inrichten. Zo zijn wij onlangs met een poliklinisch spreekuur gestart voor patiënten met de ziekte van Huntington.’

De Laat is te spreken over de samenwerking in UKON-verband. ‘Het wetenschappelijk onderzoek is heel erg gericht op de praktijk. Het mooie is dat het daarbij alle zorgverleners betreft: specialist ouderengeneeskunde, psycholoog, paramedicus, verpleegkundige en verzorgende.’

IC's van de toekomst

In het regeerakkoord staat dat ouderen die zorg behoeven, langer thuis blijven wonen. Verzorgingshuizen verdwijnen, zo is het plan; in verpleeghuizen verblijven straks alleen nog patiënten met zeer complexe aandoeningen. Men spreekt over verpleeghuizen als de IC's van de toekomst. ‘Ouderenzorg neemt toe in complexiteit’, aldus Hertogs. ‘Dat vraagt nog meer om deskundigheid en wetenschappelijke onderbouwing van onze zorg. Dit onderstreept het belang van onze samenwerking in UKON-verband naar de toekomst toe.’

UKON

In het Universitair Kennisnetwerk Ouderenzorg Nijmegen werkt het Radboud samen met dertien koepelorganisaties voor ouderenzorg. Het UKON bestaat sinds 2003. De UKON-zorgorganisaties liggen in de omgeving Nijmegen tot aan Noord-Limburg, Brabant en Zeeland. Ze bieden zorg aan meer dan tienduizend bewoners in ruim zestig verpleeghuizen en meer dan honderd woonzorgcentra. Op 14 maart tekenden de dertien bestuurders een verlenging van de samenwerkingsovereenkomst voor de komende drie jaar.